

Bom haj Bóh!

Sy-li spéwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj móchny
Luboso ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwoć da.

Njech ty spéwał
Swérne dželał
Wšedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Woipočá ty.

Z njebes mana
Njech si khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Ktž Bóh poda,
Wokrew će.

* Sserbske njedželske lopjeno. *

Budyschin

19. julijsa 1925

Bauken

Čížchcz a našlad Čsmolerjez knihiczsichcerne a knihárnje, sap. družst. s wobm. ruf. w Budyschinje.

Wulhadža lózdu žobotu a plaži na měsacz 15 slovch pjenježlow.

6. njedžela po ſvjatej Trojizy.

Math. 5, 20—26.

„Vy ſeže ſklyſheli, ſo je starym praſene. Za pak praju wam“, ſenjes praji a ſtaji ſ tym na město starotestamentiskeho njedospolneho wuſladowanja Božeho ſalonja ſwoje nowotestamentiske doſpolne. To czini w poſnomozh teho, kij je wědomy wſcheje wole a rady Božej a ſroſumi Boha ſlepje dyžli my wſchitzy. Dokelž je byn Boži, je ſ nim džen pschiſhoh po dolhej nozhy, ſ kotrymž je na trón powyſhena prawdoſez ſlepſha niz jenož dyžli Pharisejſkich a pižmanwuczenych, ale tež ſlepſha dyžli Mojsaſhoveho ſalonja, prawdoſez, kotruž njemóžemy a njedyrbimy ſami ſaſlužicž, ale kotruž dari nam Bóh w ſwojim Šsy- mu, kotruž mamy ſ pokutu a ſ wěru ſapschiſejc a džakowinje wobſhovacž. Ale niz wſchitkim ſo tole jaſne ſwětko Chrystuſhove ſpodoſa. Horde Pharisejſtwo hacž do dženſniſcheho dnja pſched niz ſwojej woezi ſamka a ſo wot khitneje prawdoſeze wot wobroeža, kotruž žada Chrystuſ. Ale ſchto pomha to? Hlóž prawdy a wěrnoſeze, pſched kotrejž ſo nježmě nichto bjes kloſtanja ſamknež, tola je, a hlóž teho, kij žudži jónu naž wſchitſkich. — Na jenej kaſni, na pjatej, pokafa ſenjes w naschim teſſeze, ſchto ſklyſha ſ jeje doſpolnemu dopjelnenju a poſnuje naž ſ tym hľuboko. Schtó je po tutej wěrje prawy? tak dyrbimy ſo ſtyſnje prashecž. Tón ſenjes kryj ſe ſwojej prawdoſežu naſch hřech a pomhaſ nam wot njeprawdoſeze naſchich ſkutkov ſ ſwojej prawdoſezi ſ hnady. ſ khitnymi ſlowami nam Sbóžnik tu hněto wotradjuje a ruči naž, ſo ſpěſhniſ ſ bratom ſiednacž, pokazujo na to, ſak njemóže hněwliwý jako pſchepuſtej pjetje kaſnje ani tu ani tam pſched Božim ſwյathym

woblicžom a ſudom wobſtač. Tak nam kruče tamne jaſoſchtolſke napominanje pſchitkaſa:

Nje da j c ſe ſklyonzu na waſchim hněwje ſa-
t h a d z e c ſ. Hewak mordarjez nôzmu hospodu datwacze a dy-
bicze bjes modlitwy ſo ſehacž, njewědžo, hacž ſaſo ſtatwacze.

Hněw je mordař. To ſenjes tu praji. Pharisejſzh a pižma-
wuczeni mějachu jenož teho ſa mordarja, kij běſche ſwojeho
bratra ſarafyl; ale Sbóžnik jich powuczi, pokafa jich wot hręſch-
neho ſkutka wróčzo do hręſchneje wutroby. „Schtó ſo na ſwo-
jeho bratra hněwa, tón je žudženja hódný.“ Pharisejſzh a pižma-
wuczeni widzachu w ſainu bratroweho mordarja hafle, hdyž
sběhny ruku pſchecžiwo bratrej a jeho ſabi. Naſch Sbóžnik praji:
Mordař wón běſche, jako ſo roſhněwa we ſwojej ſawiſtnej
wutrobie na ſwojeho bratra a ſo pſchéměni jeho woblicžo. S tym
da ſo do ſkužby hręcha, ſo bu hręcha wotročž, tak ſabi ſwojeho
bratra. Ty měniſch, ſ temu nzedyrbi ſ tobu dónč, ty chýl derje
ſ ſnijesom na hněwje we ſwojej wutrobie woſtač. Ale njeje
hněwliwý ſnamjo njemožy, ſnamjo člowjeka, kij je móz na ſebi
ſamom ſhubil, ſo njewě, ſchto rěči a czini a pſchińdze ſe ſwo-
jim roſpomnjenjom pſchepoſdže? ſchto dha w tebi ſa to rukuje,
ſo woſtanje ſ twojim hněwom pſchi ſahorjenju a naſalu? ſak
lohko a rucze je ſo tebi hórké a ranjaze ſlowo wužunylo! Ty
phtasch ſa wotrymi ſlowami, ſo by bratra ranil; kaſyſch jemu
naſlepſche wjeſzele, ſchfodžiſch jemu na ejeſci a derjehicžu; ty
kij bratrowy mordař! A czechodla ſakhadžesč ſak pſchecžiwo
žamžnemu živjenju? Ty naſch jo tola hewak tak ſubo a ro-
ſumisč jeho hladacž. Blyſkotajeſ woczi, tſchepotawej hubje,
dyrfotatej ružy hněwliwego, kij njemóže žaneho ſlowa wure-
czeſ, nicžo druhe to njeje, ſhiba ſnamjo, ſo ſhreſhi na ſamžnym

živjenju. A nětlo tajki mitskorovny njemér a czeža we živědomju. O sawernje, we hněwje njesatħadžanu jenož pschecžiwo živjenju bratra, ně, tež pschecžiwo žamknemu živjenju. Njedajcze mordarjej města w živojej wutrobje. Wuhnajcze jeho, hdž je ſo do njeje dobyl. Njedajcze žlonzu na waschim hněwje satħadžecz. Schtó chžyl ſi mordarjom ſo lēhacž? Njewpotpočuj, deniž njeſhy ſe wscheho stracha a dóniž njeſhy mér a pokoj namakał ſi Bohom a ſe živojim bratom!

Njedajcze žlonzu na waschim hněwje satħadžecz, hewał nje-mózecze ani w měrje ani wuzklychliwie je modlicz, předy hacz lehnhecz džecze. Njeſhy ženje roshorjenja a roſſlobjenja dla wječorne pacjerje ſabyl abo ſkoro ſabyl? A ſchtó pomhaja czi, hdž ſpěwaſch je bjes myſlow, niz ſi wutrobu? Ty ſo modliſch, ale do žlowow twojeje modlitw y po myſle hněwa a roshorjenja měſcheja, a ſedma je hamjen iurjeknjene, horvi hižom iichor roſſwolnoſce mózniſcho w tebi dyžli předy. Tajka modlitwa, do kotrejž ſo měſcheja mordarſke myſle twojeje wutroby, nihdy wuzklychliwa byz njemóže. Kaf chžesħ ſo t Bohu, na kotrehož pwojatħch kaſnijach ſo pschehrēſħiſch, wołacž, ſo chžyl czi živojich pwojatħch jandželov ſa ſchit pschi twojim kožu pójlacž? Ty kħwaliſch ſe živojimaj hubomaj daricžela wscheho dobreho, ſo je tebje tež na tuthym dniu ſi luteje wotzowskeje, bójſteje dobroty a žmilnoſce pschecžiwo wschej strachosči ſakħowal a bohacze žohnował a pschi tym ſamlaſch wutrobu luboſeże t bratrej. Ty džer-jiſch rachnowanje psched Božim woblicžom a džrbisħihs wusnač, ſo fy ſly dolžnik a wiñil byl a nimasħ žaneho wukħowanja kħiba t Božej hnadej a t spusħezenju wiñi, ale kaf chžesħ proſħej: „Wotze, wodař nam naſħe wiñi”, hdž je tole: „Iaž wodařam naſħim wiñlam!” w twojim ercze ſe kžu? „Teħodla, hdž th kħwój dar na woltar woprujeſch, a tam ſo dopomniſch, ſo twój bratr něſħto pschecžiwo tebi ma, dha wostaj tam kħwój dar psched woltarjom a dži, a ſjednaj ſo předy ſe živojim bratom, a potom pschiindż, a wopruj kħwój dar!” Wěſče, tuto ānjeſowe žlowo pħażi w poſnej měrje wo woporach naſħich modlitwów, ſi kotrejmiž pħiġi jeho woblicžo. Tuž njedajcze žlonzu satħadžecz na waschim hněwje! Dži a proſħ bratra, ſo by czi wodař, ſaħtoż ma pschecžiwo tebi, a ſo njeby kħwój hněw ſakħowal, a wodař ſem ſi wutroby. A hdž njemózeh ſi tym jeho wutrobu dobyż abo ſo ſe živojej próftwu jemu bliżiċ, potom wołaj ſo t temu, kiž wodži čłowiske wutroby kaž rēki, a kiž dožaha ſe živojej mozu t najdalsħemu morju, a proſħ jeho, ſo by mēr ſežiniſ mjes tobi a bratrom, a proſħ wo hnadi a žohnowanje ſa njeho a ſa tebje, a taž połož kħwju hlawi t wotpocžinnej a lehni ſo do rukow živojeho wschehomózneho, žmilneho Boha!

Ty wſħak njewiſch, hacz njebudže to poſledni wotpocžink, ke kotrejmiž ſo lehnjeſch na ſemi, a hacz ſaqo stanjeſch w tuthym živjenju. — Kaf rucže ſańdu dny čłowiskeho živjenja na ſemi a my žm̄ na žlonzu pucža, předy dyžli ſebi myſlachmi! Kaf borsy pschiindże huſto nōz, hdž njemóže čłowiek wjazj na ſemi ſlutkowacž; a žadyn njew, hdž lehnhecz dži, hacz rano ſaqo ſionje abo hacz rēka: „w tej nožu budže twoja duschha wot tebje jažo žadana.” Sawernje, hdž na to ſpominam, njeje ſroſumieč, ſo žm̄ huſto taž ſeni t ſjednanju a t mērej ſe živojimi bratrami. Ssnano džrbimy hižom jutſje psched žudnika ſtupiċi a to chžyl th, žam hnadi potrébnih, cžiniež njeſſednanu we živojej wutrobje? „Budž na mēſče dobrý živojemu pschecžiwnieſ, doſelž th hisheze ſi nim na pucžu fy, ſo by cze něhdże pschecžiwniſ njepodak žudnika, a žudnik cze njepodak bērzej, kiž by cze do jaſtwa cžiħniſ. Sawernje, ja praju czi: th tam njewiūdžesch, hacz poſlednju ſcherpatku ſaplačiſch.” Oi, njeſabudžeze tole: „Sawernje!” žlowo žudnika živých a moriých! Njeindžeze lehnhecz ſi roshorjenej wutrobu! Wy njewiſcze, hacz je jutſje

hisheze čaž wodacž, hacz ſeže ſi bratrow hisheze na pucžu abo hacz nježada wož pschichodny džen ſi ſamolvojenju psched žudni-kowh trón. Njedajcze žlonzu ſatħadžecz na waschim hněwje. Sbózni ſu czi žmilni, pschetož woni budža žmilnoſči doſtačž! Hamjen!

S. w S.

Kaf džiwnje Bóh tón ānjeſ pomha!

Bóh je pschi naž tudy! to je wobſbožaze wjedženje ſa toho, kotrejž jo ma. Kaf ſbožowny tajki čłowięſ, kotrejž ſi tutej wěru a dowěru žiwij, ſbožowny tež w nuſu a eżeknoſci, ſbožowny tež w tym, iſtož to taž po čłowięſku mjeniujech: njeſbož! Tajki wuſnawa potom: „Hacz ja runje kħodžu w czennym dole, njeboju ſo žaneho njeſboža, pschetož th fy pschi mihi, twój prut a twój fiſi troſchtujetej mie!” A tajki tež njeſadnieluje, hdž Bóh tón ānjeſ na kħodžu próftwu wiđomnie a džiwnje njeſapschima ſe živojej wschehomóznej ruku, ſo by ſnicžiſ muſu, wotwobrocſit strach, daſ ſwietlo a ſbožo. Ně, woni wě a je ſebi wěſti: Bóh je pschi naž tudy! Tuž njetrjebam ſo bojecz a tež niz ſadnielo-wacž, woni wſchitko derje cžini! — Kaf zyle hinal to ſi čłowięſkom, kotrejž nimia tutu wobſbožazu wěru a dowěru! Kaf njeſbožowny woni! — Kotremu runaſch ſo th?

Chžemh tu powědač dwaſ podawkaſ ſe živjenja, ſi kotrejui ſpōsnajech, kaf džiwnje to Bóh tón ānjeſ druhdy pomha, kaf džiwnie kředki džrbja jemu druhdy žlužieč, ſo by čłowięſkom wu-moħi ſi wullich muſow a strachow! Běħu to nuſu a strach i woddy a morja:

Jendželski parník jědžesħe psches morjo do Ameriki. Be-nóz. Tepjet, kotrejž chžiſche ſo ſtroweho, czerstweho powětra naħrebač ſo živojim cžejkim džele delekach w horzej tepjetni, padże do morja. Pħiħnchu to hnydom a pschicžiħnħu jemu po-mozin paž, tola lōdž, kotaž ſi zylej mozu jědžesħe, njemózachju na blaku jaſtajieč. Hdž ſtejħe, běħu hižo zyl kruč ſdalenti wot měſina, na kotrejmiž bě ſo njeſbože stało. Pħiħnchu w cžob-mach ja ſinjeboženym, tola podarmo; njenamakħu jeho, hacz runie běħu wiđjeli, ſo bě ſo pomožneho paža pschimny. Par-nik džrbjeſħe ſkōncžnje bjes njeħo dale jecž!

Tepjet bě taž po čłowięſkim měnjenju ſhubjeny, moriwy, abo tala wschehowstajent ţaļoſtnemu wotfuđej: žmijerci, we żolmati daloſteho morja.

A tepjet njebě hisheze moriwy, jaſo ſo parna lōdž wotſali, wot měſina, na kotrejmiž bě do wodh padny. Pomožny paž abo pomiziña bejč, kotaž bě ſe ſkorowza (Kork), jeho nježesħe; jeho žirejenje bě w tu kħwilu wukħowane, a morjo bě tež mērni. All pomiħħlič ġebi, kajke myſle ſo to njeſbožowneho jimachu tam na dalekiri pustym morju w czemnej nožy!

Njemějſeſhe ani kuska kħleba ani kapki dobreje wodhy! Kóžda hodžina pschinjeſhe jemu wjetſche cželne czečpjenje a ſa duschha žaļoſtniſhi ſtħiſ! Niño toho ta myħbl, ſo moħi kħodžu wokom il-rawoż morja, żratu, pschipkuwacž a jeho ſi jenjum ſakħiñjenjom niorieč abo jemu ſtaŭ wottorhač!

To wſħo drje dožaha, ſo tež najħiġliſhi a najħiġoblischi ſmužiotoč ſhubi a ſadnieluje, — kħiba ſo ma kruče, wěſteje wěry a dowěry do Bóha Wschehomózneho a Wschehomileho, bjes kotrejhož wole wloſku ſi hlawi njeſhubimy, ſi kotrejhož pomožu tež najħiġlobwachha kħubinu pschewinjemy. Tajkeje wutrobneje wěry paž mēſče ſi ſinjeboženym tepjet, a woni ju njeſpuſħezi we tuthixi ſħiſkapoħnix hodžinach.

Ti doſhe dny a ti doſhe nožy bi woni wot wodow po morju mjetanu a njemějſeſhe ničo t jědži, ničo t piežu a njemějſeſhe tež wóčka t požylniżajem ſpanju ſańdželicż. Jego moži hinu. Bě ſkoro taž daloko, ſo jeho zyle wopuſħeżejħu.

tač, kaž by to nusne bylo. Njemóžený wobstacj, bjes privatneho skutkowanja sa sjanwe dobre. Runje to skutkowanje zyrfwje sa sjanwe dobre žaha daloto a sapschimije se žwojim wulki a wobschérnym sarjadowanjom wulki džel thch, kotsiž ho dyrbi sa staracj. Je thodla nusne, so s tuthmi, kiz tač sa sjanwe dobre skutkuja, w dospolnej pschesjednosći hromadu dželam!

So w jenotliwym, na psch. mjes dželaczerjemi, pschipósnače kschesczianskich skutkow luboscze krijezesche, to bě pschezo tač, — a so to tač bě a je, to je jaſluzba žobu naschich žmílnych žotrow, naschich diakonizow, kotrež tač husto njeħladajo stracha a džela woporniwe skutkuja we wszech móznych nusach thch, kiz nusu czerpja a pomozy potrebaja, — so pak nahladny sastupjer, kaž to tajki senator mesta Lübecka je, se stronu sozialdemokratije tač hořliwie sa zyrfkej a jeje spomozne dželo sjanwe ręčzi, to bě hac̄ dotal porědko, jetoja pak ho bôle a bôle.

Podobne sarjadowanje kaž w Lübecku mamy tež w naschich mestach a komisich hejtmanstwach. A tež pola naš, na psch. we Lubiju, je w tuthmi sarjadniſtwje zyrfkej sastupjena s duchownym. Tuczi duchowni žu ho nětko na wsche woszady a wžy s napraschowanjenii a s prōstwami wobrocžili, proscho wo žobuskutkowanje. Schtóż je tajke pscheproshenje abo namolwjenje doſtał, tón je njewotpokasaj, ale skutkuj žobu! Njeje-li wopravdze mózno, so ho žam wobdželis, postaraj ho sa to, so to něchtón druhí pschi-hódný cžini, abo srčž ho se žwojim duchownym! Tu dže wo to, zyrfkej a skutki kschesczanskeje luboscze s zykej mozu a dorasnosću sastupowacj a sdomom rosscherjecj, a tuž nježmě nichčon pobrachowac! Sjanwe wusnawaju, so bjes tuthmi njeādze. Tuž cžim bôle pokazajmy, wliw a móz kschesczanskeho skutkowanja sa sjanwe dobre! Ře tomu žluscha, so tež kóždy jenotliwy nětko tuto dželo se skutkom kaž s darom podpjera! Jedyn rjanh a dobry pucž sa to je, saložicj městno sa diakonissu. Tola je jich druhich pucžow doſcz, a tón jedyn je wschudžom mózny, mjenujžy so žam džesč a pomhaſč, tač abo hinač.

Jene zyke hinasche pschipósnače kschesczianskeho skutka luboscze nashoni psched wjeli sletami dale wjeczornych mjesow Sakſkeje diakonissa, kotrež nětko hischčeze we wulki wustawje wosze-bje mjes dželaczerjemi skutkuje. Bě tam w měsće strajk a malý žběžk wudýril. Haſhy a mosty běchui wot dželaczerjow wobzadze; nikoho druheho njepuschczęzicu tam dale. Tuž pschiādze tež diakonissa, kotrež bě w tamnym měsće w džele. Shonitwchi, wo cžo ho jedna, chžysche ho s druhimi wročzicj, tola tam postajeni dželaczerjo jej pschitwolachu: „Ssotra Hana, wy mózcež tu dale hicž, my waž snajemy!”

My waž snajemy! Haj, tač dyrbi to byež! Na naschich skutkach dyrbi naž seſnacj, a nasche skutki dyrbi jich pschewinycz a sa Žesuža dobycz. Ře tomu žluscha, so žmý my žam zyke Žesužowi. — K. W.

Zyrfek a stat.

Sakón sa zyrfwine dawanie sa Sakſku je wuschoł. Wón wosnamjenja postup porňo dotalnym wobstejnoscžam dawidawania, kotrež ho pschezo hischčeze po lěcze 1922 složowasche. Nowy zyrfwiný dawek je složeny na statny dohodny dawek tutoho lěta 1925. To dyrbi tola nětko kóždy s najmijensha s měru zyrfwineho dawka społojom byež. Dotalne skóržby, so ho s wopaczej měri, namaja žaneho prawa wjazh. A schtóż měni, so bě sa njeho to dopředkapłaczenje, kotrež je na tute lěto placziež dyrbi, hischčeze pschezo njeprawje wotměrjene, tomu ho nětko wscho to na prowe wuruna pschi přenim a druhim terminu zyrfwineho dawania; tón pření je sa 15. julijsa, tón druhí sa 15. novembra sekoñszym postajeny. — Nowy dawek je pschirazk t dohodnemu dawkej tuteho lěta. Wěz žada žebe tohodla wěste wob-

si:ženja, ketryž sakladne liežby k tomu podawa. Dokelž žebe nje wobliczenja a postajenia cžaža žadaja, je nusne, so ho wschudžom najprjedy to hižo wupižane a postajene dopředkapłaczenje sa žlacj a dopłacj, so býchu woszady se žwojimi pjenježnymi naležnoſcžemi a wnowatoscžemi w porjedze wostale.

„Stockholmski zyrfwiný konzil“ abo „konferenza wszech kschesczianskich zyrfwji zykeho žwěta w Stockholmje“ — t. r. romsko-katolicka zyrfkej tam njeje sastupjena — zapocznie ho 19. augusta, a to dopoldnia w 11 hodž. se žwiedzeňskej Bożej žlužbu w katedrali abo hlownej zyrfwi. Džen 30. augusta ho skonči, a to sažo se žwiedzeňskej Bożej žlužbu, kotrež ho dopoldnia we 11 hodž. w domje w Upsilon wotměje. Džen 24. augusta budže město Stockholm konferenzu witacj, na kotrež ho, kaž hižo pižach my na 600 wotpóžlanzow wszech protestantiskich zyrfwji zykeje sentje a prawowérneje zyrfwje wobdzeli.

Pschi kschesczianach prožy pacžeriske džeczo wo dary sa misionistwo mjes pohanami se sežehowazymy žlowami:

Wježele je dženža w tuthmi domje,
dokelž Bóh naž žmilnje žohnowal je,
jako plod na strowym plodnym sichtomje
wón wam strove džeczo dat je.

Džeczatko ježje dženža položili,
w žwiatej kschesczenizh do Žesužowoh' klina
wjedžo, so žmý ſbožowni tu živi,
hdvž nam wotmýta je wschitka wina.

Tuž waž proschu, pocžesczeni hoscžo,
žmileže ho nad wbohini' pohanami,
so by woni psches wasch mały darif.
Khrista pósnila a khwališi ras s wani.

(Je ho we Wachosach nałożilo.)

Wschelske s bliska a s daloka.

S Pruskeje. Prěnju nowu provinzialnu synodu je Sakſka provinza powołala. Shromadži ho 30. junija w Merseburku. Mjes druhim woszamkn, so ma ho wschinoſcži namjet saponacj, so na dnju 31. oktobra žaných schulſkich roswučowanjow njeje, so by ho tač žwiedzeň reformazije dospolniſkho žwječzil. My w jaskjej republiky žwječzimy dže tutón džen tež po repolužji hischče jako połny žwiaty džen. Dale dyrbi ho pschi wero-wanjach klad zyrfwje (Kirchenzucht) hinač a krucžischo nałożowacj. Sa tutón namjet hložowasche jenož žnadna wjetshina. — „Klad zyrfwje“ abo „porjadniſtvo zyrfwje“ je nam skoro njeſnate žlowo, a to drje tohodla, dokelž so je ho evangelska zyrfkej s wulkeho džela žwojego nadawka wsdala, „klad“ wulknjecz; kschesczianske pocžinkie njeje zyrfkej s tym spěchowala. — Synoda ho tež se schulſkim praschenjom saběrasche a pschiha namjet, sa to wustupowacj, so schule, kotrež žu hacj dotal evangelske, tež evangelske wostaru bjes toho, so by to woszibit namjet trébný byl.

Na Kottmaru a we Waldorfje ſkhadžujuja ho dženža towarzitwa evangelskeje žonſteje młodziny sa Lubijski wotrijez. Ma horje, pschi žorle Sprewje a na sali směja to a tamne posłiczenje s naręczentni, spěwami a druhimi wuhotowanjemi.

Listowanje.

K. w R. sa 7. p. Tr.

M. w R. sa 8. p. Tr. — (tydženja smyslene).

Mr. w B. sa 9. po Tr.